

A

AJALOO

A

ja

KODANIKUÕPETUSE TEST

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUUSEUM
FOND K43537-10

Koostanud Tartumaa koolinõunik

G. Reial.

Õpilase nimi:

Millal sündinud:

Kooli nimetus:

Klass:

Tänane kuupäev:

Vihku mitte enne avada, kui kästakse!

Selles vihkus on rida küsimusi ajaloo ja kodanikuõpetuse alalt. Iga osa alul leiad juhiseid ja näiteid. Loe nad enne tööle asumist tähelepanelikult läbi. Töö ajal ei tohi midagi enam küsida.

Testi täitmiseks on aega 60 minutit. Kui suudad lõpetada töö varemalt, siis vaata järele, kas kõik ülesanded on lahendatud õieti. Töö lõpetatud ja kontrollitud, anna vihk õpetaja kätte.

Oota veel, kuni kästakse tööle asuda.

Testi osad	Õigeid vastuseid	Vale vastuseid	Vastamata	Arvestatud punkte
Test № 1				
Test № 2				
Test № 3				
Test № 4				
Test № 5				
Test № 6				
Kokku				
0/0 0/0				

TEST NR. 1.

Järgnevais lauseis on igaihes vahele jäetud üks sõna, mille koht märgitud (...). Kirjuta see puuduv sõna klambrisess lause lõpul.

Näiteid.

1. Sakslased töid eestlastele (...) usu (risti)
2. Kohtus võib esineda isiklikult või (...) kaudu (voliniku)

1. Tähtsam kreeka vägimees oli (...) . . . (.)
2. Ateena kõrgem õitseae oli riigimehe (...) ajal (.)
3. Roomas võitlesid talupojaseisuse õiguste eest vennad Cajus ja Tiberius (...) . . . (.)
4. Ristiusk tunnustati Rooma riigiusuks keiser (...) ajal (.)
5. Põlluharimisel tarvitasid muistsed eestlased seanina ja (...) (.)
6. Kihelkonda ja maakonda juhtisid muistse iseseisvuse ajal (...) (.)
7. Sõjaajal leidsid muistsed eestlased varju (...) linnades (.)
8. Lembit langes (...) lahingus (.)
9. Viimastena eestlastest heideti alla (...) (.)
10. Piiskopp Albert asutas (...) ordu (.)
11. Jüriõõ mäss oli (...) aastal (.)
12. Jesuiitide ordu võitles (...) usu eest (.)
13. Stephan Bathory oli (...) riigi kuningas (.)
14. Orduriigi langemisel läks Harjumaa (...) riigi võimu alla (.)
15. Altmargi rahu põhjal läks kogu Liivimaa (...) valitsuse alla (.)
16. Tartu Ülikool asutati kuningas (...) käsu põhjal (.)
17. Eesti rahvakooli rajajaks oli (...) (.)
18. Põhjasõja ajal oli Venemaa valitsejaks (...) (.)
19. Karl XII võitis oma vastastest kõige esiti (...) (.)

20. Põhjasõjas läks Eesti- ja Liivimaa (...) valitsuse alla (.)
21. Prantsusmaal oli enne suurt revolutsiooni kolm seisust: aadel, vaimulikud ja (...) (.)
22. Prantsusmaal oli maksuvaba mõisniku- ja (...) seisus (.)
23. Moskva langes Napoleoni kätte pärast (...) lahingut (.)
24. Pärissorjuse ajal oli eesti talupoeg kõige oma varandusega (...) omandus (.)
25. Pärissorjuse kaotamise ajal olid eestlased (...) riigi valitsuse all (.)
26. Pärissorjuse kaotamisel jäi maa (...) omanduseks (.)
27. 1849. ja 1856. a. talurahvaseadused soodustasid üleminekut teorendilt (...) -rendile (.)
28. Mahtra mõisa asus (...) maakonnas (.)
29. Millest oli valmistatud enamik talupoegade töö- ja tarberiistu teoorjuse ajal? (.)
30. Vanem üle Eesti tuntud rahvuslik mänguriist oli (...) (.)
31. Suurima tõuke tööstuslikuks revolutsiooniks andis (...) leiutamine (.)
32. Itaalia ühines (...) kuningriigi eestvõttel (.)
33. Esimene Eesti üld-laulupidu peeti (...) linnas (.)
34. Esimene eestikeelne keskkool asutati (...) linnas (.)
35. Politilised erakonnad tekkisid meil ühenduses (...) a. revolutsiooniga (.)
36. 1918. a. moodustatud päästekomiteesse kuulusid Päts, (...) ja Konik (.)
37. Vabadussõjas oli vägede ülemjuhatajaks kindral (...) (.)
38. Eesti kuulutati iseseisvaks 24. veebr. (...) aastal (.)
39. Asutava Kogu poolt vastuvõetud maaseaduse põhjal läksid mõisamaad (...) omanduseks (.)

40. Partisanpataljoni asutas (...) (.)
41. Tartu rahulepingu sõlmimisel oli Eesti
rahusaatkonna juhatajaks (...) (.)
42. Tartu rahulepingu järele maksis Vene riik
Eestile (...) kuldrubla (.)
43. Eesti Vabariigi põhiseadus võeti vastu ja
pandi maksma (...) poolt (.)
44. Põhiseaduse järele on riigivõim Eestis (...)

käs (.)
45. Põhiseadust saab muuta ainult (...) teel (.)
46. Riigikogu valitakse (...) aastaks (.)
47. Riigikogus on (...) liiget (.)
48. Riigikogu liige peab olema vähemalt (...)

aastane (.)
49. Ühtluskooli esimese järgu moodustab (...)

kool (.)
50. Eesti ülikool asub (...) linnas (.)
51. Vallaomavalitsuse organiteks on vallavalit-

sus ja (...) (.)
52. Linnavalitsus koostub linnapeast ja (...) (.)
53. Kõrgemat kohtuvõimu teostab Eestis (...) (.)
54. Eesti Vabariigi Valitsuse kutsub ametisse

(...) (.)
55. Põllu- ja karjasaadusi veetakse meil välja

peamiselt (...) sadama kaudu (.)
56. Riik saab sissetulekuid oma ettevõtetest ja

(...) (.)
57. Abiellumist registreeritakse (...) ametniku

juures (.)
58. Kaitseks välisvaenlaste vastu on meil (...) (.)
59. Missugusest laulust on pärit järgmised read:

„Su üle Jumal valvaku...

Ja võtku rohkest' õnnista,“ (.)
60. Mitu paragrahvi sisaldab Eesti Vabariigi

põhiseadus? (.)

TEST NR. 2.

Allpool järgnevad laused, millest osa on õiged, osa valed. Kui lause on õige, siis kirjuta sulgudesse lause lõpul „õige“; kui lause ei ole õige, kirjuta „vale“.

Näiteid.

1. Võitjaid olümpiamängudel austati pargadega (õige)
 2. Napoleon suri Elba saarel (vale)
-
1. Vaiküla elanikud pidasid kaldaga ühendust mootorpaadi abil . ()
 2. Tule saamiseks tarvitas ürgnimene tulerauda ()
 3. Pronksiaeg oli enne rauaaega ()
 4. Sfinks on kivikuju inimese keha ja lõvi peaga ()
 5. Egiptlased tarvitasid kiilkirja ()
 6. Sparta suurnikud hellitasid oma lapsi ()
 7. Diktaatorivõim Roomas oli pärandatav ()
 8. Katalaunia lahingus võitsid hunnid ()
 9. Vasall sai maa oma isandalt pärisomanduseks ()
 10. Eestlased kuuluvad soome-ugri rahvaste peresse ()
 11. Lembit on maetud Viljandi linna surnuaiale ()
 12. Jüriöö mässu põhjuseks oli rootslaste karmus ()
 13. Ristisõdade tagajärjeks oli Pühamaa lõplik vabastamine
muhameedlaste võimu alt ()
 14. Alles auriku leiutamine võimaldas Kolumbusel Ameerika avas-
tamise ()
 15. Inkvisitsioonikohtud võitlesid armuheitmatult protestantide
vastu ()
 16. Avaliku korra eest hoolitsesid rootsi aja lõpu poole Liivimaal
sillakohtud ()
 17. Rootsi ajal asutati Tartu õuekohus, kuhu võis alama kohtu
otsuse peale edasi kaevata ()
 18. Rootsi ajal anti talupoegadele õigus vilja linna müüa ()
 19. Riigivõimude jaotust õpetas valgustussajandi kirjanik Mon-
tesquieu ()
 20. Prantsuse kuningate peapüüdeks uuel ajal oli keskvalitsuse
võimu kõvendada ()
 21. Rahvavabariiki soovitas valgustussajandi kirjanik Rousseau . ()
 22. Enne revolutsiooni olid Prantsusmaal kõik seisused üheõigus-
likud ()

23. Napoleoni kontinentaalblokaad soodustas Inglismaa kaubandust teiste riikidega ()
24. Kohtumisel Tilsitis jagasid Napoleon ja Aleksander I endi vahel võimupiirkonnad Euroopas ()
25. Moskva korraldas Napoleonile 1812. a. suure ja hiilgava vastuvõtu ()
26. Pärisorjuse ajal ei olnud eesti talupojal õigust kinnisvara omandada ()
27. 1816. ja 1819. a. seadustega lasti talurahvas priiks ühes maaga ()
28. Priikslaskmise järele omandas talupoeg jahipidamise, viinapõletamise ja kõrtsiasutamise õiguse ()
29. Teoorjuse ajal oli mõisahärral õigus talupoega kehaliselt karistada ()
30. 1866. a. vabanes vallaomavalitsus mõisniku eestkoste alt ()
31. 1849. ja 1856. a. talurahvaseaduste põhjal lahutati talumaa mõisamaast ()
32. Tööstuslik revolutsioon tekkis inimesjõu masinajõuga asendamise tagajärjel ()
33. Suurtööstuse alul olid töölised masinate vastu vaenlikud ja püüdsid neid hävitada ()
34. Sotsialism nõuab eraomanduse kaotamist ()
35. Esimeseks ühistegeliseks rahaasutiseks Eestis oli Eesti Pank ()
36. Enne 1905. a. revolutsiooni oli Venemaal isikupuutumatus kindlustatud ()
37. Maailmasõda algas Austria sõjakuulutamisega Ungarile ()
38. Okupatsiooniaeg Eestis oli pärast iseseisvuse väljakuulutamist ()
39. Sõda landesvääriga peeti Narva all ()
40. Rahvasteliidu istungeid peetakse Viinis ()
41. Eestis on riigiusuks luteri usk ()
42. Eesti riigilipus on sinine värvus ülemisel äärel ()
43. Saksamaa on keisririik ()
44. Riigikogu on seadusandlik asutus ()
45. Politsei allub Välisministeeriumile ()
46. Eestis on kodanikud seaduse ees ühetaolised ()
47. Vabariigi Valitsuse kutsub ametisse Riigikogu ()
48. Toll on kaudne riigimaks ()
49. Tööandja ja töölise vahekordi korraldavad töökaitseseadused ()
50. Vargus on kriminaalkuritegu ()

TEST NR. 3.

Kirjuta iga sündmuse, teene või teose järele sulgudesse isiku nime juures olev number, kelle ajal või algatusel aset leidis sündmus või kes on teose autor.

Näiteid.

1. Robespierre.	1. Eesti Kirjameeste Seltsi esimene president (2)
2. Jakob Hurt.	2. Tuntuim ja ägedaim jakobiinlane . . (1)
1. Voltaire.	1. Eesti Aleksandri-kooli mõtte algataja ()
2. Gabriel Merkel.	2. Telegraafi leiutaja ()
3. Stephenson.	3. Hõõglambi leiutaja ()
4. J. W. Jannsen.	4. Tähtsam valgustussajandi kirjanik . . ()
5. L. Koidula.	5. Kirjeldas oma töodes Liivimaa talurahva rasket elu orjuse ajal . . . ()
6. Jaan Adamson.	6. „Libahundi“ autor ()
7. S. Morse.	7. Eesti rahvusliku iseteadvuse õhutaja . ()
8. A. Kitzberg.	8. Aurumasina töölerakendaja raudteel . ()
9. Th. A. Edison.	9. „Perno Postimehe“ asutaja ()
10. Jaan Tõnisson.	10. Luuletise „Sind surmani küll tahan“ autor ()

TEST NR. 4.

Kirjuta iga sündmuse järele sulgudesse selle ajaloolise perioodi number, millal aset leidis sündmus.

Näiteid.

Meie ajaloo perioodid.	Sündmused.
1. Ordu aeg.	1. Vakuraamatute sisseseadmine (2)
2. Rootsi aeg.	2. Vene-Liivi sõda (1)
Meie ajaloo perioodid.	Sündmused.
1. Muistse iseseisvuse aeg.	1. Mahtra sõda ()
2. Ordu aeg.	2. Mõisate tagastamine ()
3. Poola aeg.	3. Ümera lahing ()
4. Rootsi aeg.	4. Avalikkude algkoolide seaduse vastuvõtmine ()
5. Vene aeg.	5. Maalinnade ehitamine ()
6. Iseseisvusaeg.	6. Õpetajateseminari asutamine Piiskopi mõisas ()
	7. Esimene üldlaulupidu ()
	8. Sõda landesvääriga ()
	9. Sigismund Augusti privileeg ()
	10. „Kalevipoja“ ilmumine ()

TEST NR. 5.

Kirjuta iga sündmuse järele sulgudesse aasta-arv, millal aset leidis sündmus.

Näiteid.

1. Maatra sõda	(1858.)
2. Esimene eesti õppekeelega keskkool	(1906.)

1492, 1517, 1629, 1632, 1700, 1739, 1789, 1816, 1849, 1869, 1914, 1918, 1921.

1. Maailmasõja algus	()
2. Reformatsiooni algus	()
3. Eesti Vabariigi lõplik tunnustamine liitriikide poolt	()
4. Esimene eesti üldlaulupidu	()
5. Pärisorjuse kaotamine Eestimaal	()
6. Liivimaa talurahvaseadus	()
7. Ameerika avastamine	()
8. Tartu Ülikooli asutamine	()
9. Narva lahing Põhjasõja ajal	()
10. Eestikeelne piibel ilmus	()

TEST NR. 6.

Kirjuta iga sündmuse järele sündmust põhjustanud asjaolu number.

Näiteid.

Põhjused.

1. Maa puudus.
2. Rootsi valitsuse alla sattumine.

Sündmused.

1. Eestlaste seisundi paran-	damine XVII sajandil . (2)
2. Väljarändamine	(1)

Põhjused.

1. Rootsi riigivõlgade kasvamine.
2. Vakuraamatute sisseseadmine.
3. Linnakodanikkude ja talupoegade raske seisund.
4. Vene tung Läänemere kaldale.
5. Püüe eestlasi venestada.
6. Raske teoorjus.
7. Tahe nõrgendada Inglise võimu.
8. Eestlaste raske seisund XIV sajandil.
9. Mõisnikkude püüe oma eesõigusi uuesti maksta panna.
10. Majanduslik võistlus suurriikide vahel.

Sündmused.

1. Maailmasõda	()
2. Sõda landesvääriga	()
3. Koolides vene õppekeele maksmapanek	()
4. Talupoegade rahutused Eestis teoorjuse ajal	()
5. Napoleoni sõjakäik Egiptusse	()
6. Suur prantsuse revolutsioon	()
7. Põhjasõda	()
8. Mõisate tagastamine	()
9. Talupoegade seisundi paranemine	()
10. Jüriöö mäss	()

B

AJALOO

B

ja

KODANIKUÕPETUSE TEST

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K 43537-10

Koostanud Tartumaa koolinõunik

G. Reial.

Õpilase nimi:

Millal sündinud:

Kooli nimetus:

Klass:

Tänane kuupäev:

Vihku mitte enne avada, kui kästakse!

Selles vihkus on rida küsimusi ajaloo ja kodanikuõpetuse alalt. Iga osa alul leiad juhiseid ja näiteid. Loe nad enne tööle asumist tähelepanelikult läbi. Töö ajal ei tohi midagi enam küsida.

Testi täitmiseks on aega 60 minutit. Kui suudad lõpetada töö varemalt, siis vaata järele, kas kõik ülesanded on lahendatud õieti. Töö lõpetatud ja kontrollitud, anna vihk õpetaja kätte.

Oota veel, kuni kästakse tööle asuda.

Testi osad	Õigeid vastuseid	Vale vastuseid	Vastamata	Arvestatud punkte
Test № 1				
Test № 2				
Test № 3				
Test № 4				
Test № 5				
Test № 6				
Kokku				
% %				

TEST NR. 1.

Allpool järgnevad laused, millest osa on õiged, osa valed. Kui lause on õige, siis kirjuta sulgudesse lause lõpul „õige“; kui lause ei ole õige, kirjuta „vale“.

Näiteid.

1. Prantsusmaal puudusid enne revolutsiooni isikuvabadused . . .	(õige)
2. Eesti Rahva Muuseum asub Tallinnas	(vale)
-
1. Esimesed terariistad valmistati terasest	()
2. Kiviajal sai inimene ülalpidamist peamiselt põlluharimisest . . .	()
3. Delfoi oraakel oli kreeklaste ülempreester	()
4. Caesar surmati vabariigi vastaste poolt	()
5. Katalaunia lahingus kaotasid hunnid	()
6. Vasall sai maa oma isandalt pärisomanduseks	()
7. Enne sakslaste tulekut meie maale ei tuntud meil rauda . . .	()
8. Maalinna ümbritses telliskivist müür	()
9. Rootsi ajal oli meie maal valitsemas luteri usk	()
10. Rootsi ajal tagastatud mõisad jagati suuremalt osalt talupoegade vahel	()
11. Liivimaa maapäev ei pooldanud mõisate tagastamist	()
12. Rootsi ajal asutatud vaimuliku ülemkohtu nimi oli konservatoorium	()
13. Rootsi ajal anti talupoegadele õigus vilja linna müüa	()
14. Peeter I asutas Peterburi linna	()
15. Vana korra Prantsusmaal lõpetasid Asutava Kogu 4. augusti õöl tehtud otsused	()
16. Prantsuse revolutsiooni algmomendiks loetakse Bastille'i langemist	()
17. Revolutsioonilist liikumist Prantsusmaal toetas Inglismaa . . .	()
18. Napoleon vabastas India Inglismaa võimu alt	()
19. Pärast Moskva langemist palus keiser Aleksander Napoleonilt rahu	()
20. Napoleon võitis kuulsa Waterloo lahingu	()
21. Pärisorjuse ajal võis talupoeg vabalt oma elukohta muuta . . .	()
22. Pärisorjuse kaotamisega vabanesid talupojad mõisamaksudest . .	()
23. Talupojad võtsid teoorjuse ajal osa maapäevast ühes mõisnikkudega	()

24. Priikslaskmise järele omandas talupoeg jahipidamise, viina-
põletamise ja kõrtsiasutamise õiguse ()
25. Teoorjuse ajal kandsid mõisnikud teetegemise ja küüdiskäi-
mise kohustusi ühtlaselt talupoegadega ()
26. Teoorjuse ajal elati rehetares ()
27. C. R. Jakobson nõudis teoorjuse kaotamist ()
28. 1866. a. vabanes vallaomavalitsus mõisniku eestkoste alt . . . ()
29. Garibaldi on Itaalia rahvuskangelane ()
30. Saksa tolliliit tekkis pärast üksikute riikide ühinemist . . . ()
31. 17. oktoobri manifest keelas ära koosolekute pidamise ja selt-
side asutamise ()
32. 20. sajandi alul hakkas meil kiiresti arenema karjakasvatamine
ja ühispiimatalitiste asutamine ()
33. Maailmasõda algas Austria sõjakuulutamisega Serbiale . . . ()
34. Üheks saksa okupatsioonivägede Eestist lahkumise põhjuseks
oli revolutsioon Saksamaal ()
35. Sõda Landesvääriga oli õhutatud meie maalt põgenenud balti
parunite poolt ()
36. Viimases Vabadussõjas jäi Läänemaa vaenlastest puutumata . ()
37. Paju lahing oli Valgamaal ()
38. Asutav Kogu algas tööd enne Vabadussõja lõppu ()
39. Rahvasteliidu istungeid peetakse Genfis ()
40. Rahukohtule alluvad nõudmised, mille väärtus ei ulatu üle 1000
krooni ()
41. Riigikogu liikmed valitakse avalikul hääletusel ()
42. Riigikogu on seadusandlik asutis ()
43. Eestis on kodanikud seaduse ees ühetaolised ()
44. Eestlased kuuluvad soome-ugri rahvaste peresse ()
45. Haiguse tagajärjel viidetud koolipäevade eest maksavad õpila-
sed trahvi ()
46. Vallavolikogu koosolekuid juhatab vallavanem ()
47. Riigikogu koosolekuid juhatab riigivanem ()
48. Maksustamisseadusi ei saa panna rahvahääletusele ()
49. Eesti riigilipus on sinine värvus ülemisel äärel ()
50. Riigikohus asub Tallinnas ()

TEST NR. 2.

Järgnevais lauseis on igaühes vahele jäetud üks sõna, mille koht märgitud (...). Kirjuta see puuduv sõna klambritesse lause lõpul.

Näiteid.

1. Rootsi ajal valitses meie maal (...) põllu
süsteem (kolme)
 2. Tartu langes enamlaste kätte 22. detsembril (...) aastal (1918.)
-
1. Kreeka-Pärsia sõjas sai surematuks Sparta
kuninga (...) nimi (.)
 2. Kreekamaa suurim kõnemees oli (...) . (.)
 3. Rahvasterändamisele pani aluse (...) pää-
letung Euroopasse (.)
 4. Muistsete eestlaste peatõuks oli (...) . (.)
 5. Piiskopp Albert asutas (...) ordu . . (.)
 6. Võitluseks sakslastega püüdis eestlasi koon-
dada vanem (...) (.)
 7. Kauge meresõit sai võimalikuks (...) lei-
tamise järele (.)
 8. Reformatsiooni algatajaks Saksamaal oli
(...) (.)
 9. Gustav Vasa vabastas Rootsimaa (...) riigi
võimu alt (.)
 10. Möisate tagastamine Liivimaal oli Rootsi
kuninga (...) valitsuse ajal (.)
 11. Tartu Ülikool asutati kuningas (...) käsu
põhjal (.)
 12. Talupoegade kohustiste kindlaksmäära-
miseks seati Rootsi ajal sisse (...) raama-
tud (.)
 13. Eesti rahvakooli rajajaks oli (...) . . (.)
 14. Põhjasõjas võitlesid Rootsi vastu Vene-
maa, Poola ja (...) (.)
 15. Rootsis valitses Põhjasõja ajal (...) . . (.)
 16. Käsu Hansu nutulaul räägib (...) linna
hukkamisest Põhjasõja ajal (.)
 17. Põhjasõda lõppes (...) rahuga (.)
 18. Poltaava lahingus purustati (...) väed täie-
likult (.)

19. Prantsusmaal maksid enne revolutsiooni
kõrgeid makse linnakodanikud ja (...) . (.)
20. Et piirata väliskaupade sissevedu, võeti
Prantsusmaal XVIII sajandil tarvitusele
(...) (.)
21. Pärast Napoleoni saatmist Elba saarele pi-
dasid liitriikide esindajad kongressi (...) .
linnas (.)
22. Pärisorjuse ajal oli eesti talupoeg kõige
oma varandusega (...) omandus (.)
23. Eestlased vabanesid pärisorjusest keiser
(...) valitsuse ajal (.)
24. Pärisorjuse kaotamisel jäi maa (...) oman-
duseks (.)
25. Pärisorjusele järgnes (...) -orjuse aeg . . . (.)
26. Teoorjuse ajal tarvitati ruumide val-
gustamiseks (...) (.)
27. Tähtsam talupoegade rahutus Eestimaal
teoorjuse ajal oli (...) sõda (.)
28. Eestist väljarändamise üheks olulisemaks
põhjuseks XIX sajandi viimasel kolman-
dikul oli (...) puudus (.)
29. Talupoja tähtsamaks sissetulekuallikaks ta-
lude päriks ostmise alul oli (...) kas-
vatamine (.)
30. Tööstuslik revolutsioon sai alguse (...) .
maal (.)
31. Esimene Eesti üldlaulupidu peeti (...) lin-
nas (.)
32. XIX sajandi lõpul astus ametiasutistes ja
koolides saksa keele asemele (...) keel (.)
33. Eesti Rahva Muuseum asutati (...) kogu-
miseks ja hoidmiseks (.)
34. XX sajandi alul ehitati Tartu eesti teatri-
hoone „(...)“ (.)
35. 1918. a. moodustatud päästekomiteesse kuu-
lusid Päts, (...) ja Konik (.)
36. Eesti kuulutati iseseisvaks 24. veebr. (...) .
aastal (.)
37. Enamlaste väed tungisid Eestisse kahes
suunas, Pihkva ja (...) kaudu (.)
38. Eesti soomusrongide looja oli (...) (.)

39. Sõjas landesvääriga jõudsid meie väed kuni
(...) linnani (.)
40. Eesti Asutav Kogu astus kokku 23. apr.
(...) aastal (.)
41. Eesti-Vene rahuleping kirjutati alla (...)
aastal (.)
42. Tartu rahulepingu sõlmimisel oli Eesti
rahusaatkonna juhatajaks (...) (.)
43. Hääleõiguse omandab Eesti kodanik (...)
aastaseks saades (.)
44. Eesti Vabariigi Valitsus kutsutakse ame-
tisse (...) poolt (.)
45. Algkoolide-seaduse andis välja (...) (.)
46. Gümnaasiumikursus kestab (...) aastat (.)
47. Eesti omavalitsuse üksusteks on alev, maa-
kond, linn ja (...) (.)
48. Eestis on üldse (...) maakonda (.)
49. Vallavolikogu valitakse (...) aastaks (.)
50. Missuguse tööga elatub suurem osa Eesti
kodanikke? (.)
51. Avaliku julgeoleku eest hoolitseb (...) (.)
52. Vabariigi Valitsus koostub riigivanemast ja
seitsmest (...) (.)
53. Maaomavalitsuse organiteks on maavalitsus
ja (...) (.)
54. Koolikohustus kestab kuni algkoolikursuse
lõpetamiseni või lapse (...) aastaseks
saamiseni (.)
55. Eesti Vabariigi põhiseadus võeti vastu ja
pandi maksma (...) poolt (.)
56. Põhiseaduse järele on riigivõim Eestis (...)
käes (.)
57. E. V. põhiseaduses on nähtud kolm valit-
semisvõimu haru: kohtuvõim, täidesaa-
tev võim ja (...) (.)
58. Põhiseadust saab muuta ainult (...) teel (.)
59. Riigi eelarve seaduspärase ja otstarbe-
kohase täitmise järele valvab (...) (.)
60. Eesti Vabariigi Valitsuse võimupiirid mää-
rab kindlaks (...) (.)

TEST NR. 3.

Kirjuta iga sündmuse järele sulgudesse sündmust põhjustanud asjaolu number.

Näiteid.

Põhjused.

1. Rootsi valitsuse alla sattumine.
2. Maa puudus.

Sündmused.

1. Väljarändamine (2)
2. Eestlaste seisundi paran-
damine XVII sajandil . (1)

Põhjused.

1. Vene tung Läänemere kaldale.
2. Raske teoorjus.
3. Möisnikkude püüe oma eesõigusi
uuesti maksmata panna.
4. Majanduslik võistlus suurriikide
vahel.
5. Eestlaste raske seisund XIV sa-
jandil.
6. Rootsi riigivõlgade kasvamine.
7. Vakuraamatute sisseseadmine.
8. Linnakodanikkude ja talupoegade
raske seisund.
9. Tahe nõrgendada Inglise võimu.
10. Püüe eestlasi venestada.

Sündmused.

1. Jüriöö mäss ()
2. Talupoegade seisundi pa-
ranemine ()
3. Möisate tagastamine . . . ()
4. Põhjasõda ()
5. Suur prantsuse revolutsi-
oon ()
6. Napoleoni sõjakäik Egip-
tusse ()
7. Talupoegade rahutused
Eestis teoorjuse ajal . . . ()
8. Koolides vene õppekeele
maksmapanek ()
9. Maailmasõda ()
10. Sõda landesvääriga . . . ()

TEST NR. 4.

Kirjuta iga sündmuse järele sulgudesse selle ajaloolise perioodi number, millal aset leidis sündmus.

Näiteid.

Meie ajaloo perioodid.

1. Rootsi aeg.
2. Vene aeg.

Sündmused.

1. Narva-Tallinna raudtee ehitamine . . (2)
2. Õuekohtu asutamine (1)

Meie ajaloo perioodid.

1. Muistse iseseisvuse aeg.
2. Ordu aeg.
3. Poola aeg.
4. Rootsi aeg.
5. Vene aeg.
6. Iseseisvusaeg.

Sündmused.

1. Luteri usu tulek Eestisse ()
2. Teoorjuse kaotamine ()
3. Tartu linna asutamine ()
4. Esimeste rahvakoolide asutamine meie
maal ()
5. Esimese eesti rahaasutise asutamine . ()
6. Jüriöö mäss ()
7. Mahtra sõda ()
8. Pärisorjuse kaotamine ()
9. Tartu Ülikooli asutamine ()
10. Madisepäeva (Paala) lahing ()

TEST NR. 5.

Kirjuta iga sündmuse järele sulgudesse aasta-arv, millal aset leidis sündmus.

Näiteid.

1. Mahtra sõda	(1858.)
2. Riia linna asutamine	(1201.)

1201, 1217, 1561, 1629, 1632, 1684, 1700, 1721, 1789, 1819, 1856, 1857, 1862, 1917.

1. „Kalevipoja“ ilmumine	()
2. „Perno Postimees“ hakkab ilmuma	()
3. Uusikaupungi rahu	()
4. Pärisorjuse kaotamine Liivimaal	()
5. Eestimaa talurahvaseadus	()
6. Põhjasõja algus	()
7. Õpetajateseminari asutamine Piiskopi mõisas	()
8. Paala (madisepäeva) lahing	()
9. Suure prantsuse revolutsiooni algus	()
10. Altmargi rahu	()

TEST NR. 6.

Kirjuta iga sündmuse, teene või teose järele sulgudesse isiku nime juures olev number, kelle ajal või algatusel aset leidis sündmus või kes on teose autor.

Näiteid.

1. Karl XII.	1. Õpetajateseminari asutaja Piiskopi mõisas (2)
2. Forselius.	2. Narva vallutaja Põhjasõja ajal . . . (1)

1. C. R. Jakobson.	1. Aurumasina leiutaja ()
2. Konst. Päts.	2. Eestlaste vabastaja pärisorjusest . . ()
3. Karl Marx.	3. „Kalevipoja“ autor ()
4. Ed. Wilde.	4. „Sakala“ asutaja ()
5. Marconi.	5. Saksamaa ühinemise tegelik juht . . ()
6. K. Einbund.	6. Sotsialismi põhjendaja ()
7. Fr. R. Kreutzwald.	7. Majanduslikule tegevusele õhutaja XX sajandi alul ()
8. Aleksander I.	8. „Mahtra sõja“ autor ()
9. James Watt.	9. Riigikogu esimees ()
10. Bismarck.	10. Traadita telegraafi leiutaja ()

Andmeid ajaloo ja kodanikuõpetuse kohta

algkooli VI klassis

-maal, linnas 1933./34. õppeaastal.

Järgneva ankeetlehe täidab VI klassi ajaloo ja kodanikuõpetuse õpetaja, pidades nõu teiste selle kooli nende ainete õpetajatega ja koolijuhatajaga. Kui koolis on mitu lõpuklassi, täidetakse ankeetleht eraldi iga klassi kohta.

Ankeetlehel tuleb toodud võimalikest vastustest õige vastus alla kriipsutada.

Ankeetleht toimetatakse tagasi vastavale koolinõunikule koolijuhataja kaudu hiljemalt 5. juuniks 1934. a.

1. Ajaloo ja kodanikuõpetuse õpetaja on õppinud (kus?):
 - a) ajalugu ja kodanikuteadust
 - b) ajaloo ja kodanikuteaduse metoodikat
2. Õpetaja on võtnud osa täienduskursustest:
 - a) ajaloo alal (jah, ei) korda.
 - b) kodanikuõpetuse alal (jah, ei) korda.
3. Tarvitusel olev õpperaamat VI kl.:
 - a) ajaloos
 - b) kodanikuõpetuses
4. Kooli raamatukogus on käsiraamatuid:
 - a) ajaloo alal raamatut.
 - b) kodanikuõpetuse alal raamatut.
5. Koolil on järgmised ajaloo kaardid ja atlased:
6. õpilasel on isiklik ajaloo atlas.
7. Koolil olevad muud õppevahendid ajaloo ja kodanikuõpetuse alal:
8. Tarvitan ajaloo ja kodanikuõpetuse alal tööjuhatusi individuaalseks tööks. (Jah, ei.)
9. Kasutan kooli kroonikat ajaloo õpetamisel. (Jah, ei.)
10. Olen võtnud osa kodukoha uurimise tööst. (Jah, ei.)

PEDAGOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K43537-10

11. On korraldatud ajaloolisi ekskursioone (jah, ei, kuhu?):

12. VI ja V klass õpivad, ei õpi, ajalugu ja kodanikuõpetust ühise kava järgi. (Üks aasta V kl., teine aasta VI kl. kursus.)

13. On, ei ole, suudetud täita ajaloo ja kodanikuõpetuse kava (eitaval juhul — mispärast? mil põhjusel?)

14. Soovitavad muudatused ja parandused ajaloo ja kodanikuõpetuse õppekavas Teie arvamise järele:

15. Ajaloo ja kodanikuõpetuse tundide arv nädalas peaks olema Teie arvamise järele t.

16. VI klass oli, ei olnud, ühendatud komplektiks klassiga.

17. Õpilaste arv: VI kl. õpil.

Komplektis õpil.

18. VI klassi õpilaste hinnangu aasta kokkuvõtte ajaloos ja kodanikuõpetuses käesoleval õppeaastal:

Väga hea p. t. õpilasel

Hea " " "

Rahuldav " " "

Puudulik " " "

Nõrk " " "

19. õpilasele on määratud õppeülesanded ajaloos ja kodanikuõpetuses.

20. VI kl. õpilasist peavad ajalugu ja kodanikuteadust:

a) meeldivaks aineks p., t.,

b) vastumeelseks p., t.,

c) suhtuvad ainesse ükskõikselt p., t.

" " 1934. a.

Ajaloo ja kodanikuõpetuse õpetaja:

Koolijuhataja:

Täienda järgnevad laused ja lahenda ülesanded. Puuduvad sõnad ja vastused kirjuta punktjoontele.

1. Piibel jaguneb Vanaks ja Uueks
2. Evangeeliumid on Matteuse, Markuse, Luuka ja kirjutatud.
3. Iisraeli rahva viis Egiptusest välja
4. Mitu käsku oli käsulaudadel?
5. Nimeta üks tähtsam Iisraeli prohvet:
6. Jeesus sündis linnas.
7. Jeesuse ema nimi oli
8. Kristusel oli jüngrit.
9. Meile tuntud Jeesuse pikem kõne on -jutlus.
10. Aga mis sa pindu näed oma venna silmas, aga omas silmas ei pane sa tähele.
11. Ärge mõistke, et teie peale kohut ei mõistetaks.
12. Armasta oma ligimest nagu
13. Kristuse poolt meile eeskujuks antud palve algab sõnadega:
14. Nimeta üks tähendamissõna:
15. Jeesus ütles ristil: „Isa, anna neile, sest nad ei tea, mis nad teevad!“
16. Mitu päeva pärast ülestõusmist oli Jeesus maa peal?
17. Ristiusu sümboliks on
18. Saulusest sai apostel, nimega
19. Esimene suur kristlaste tagakiusamine Roomas oli keiser ajal.
20. Nimeta üks usukannataja
21. Nimeta üks kirikuisa
22. Ristiusk sai riigiusuks keiser ajal.
23. Reformatsiooni algatajaks Saksamaal oli
24. Eestikeelne piibel ilmus aastal.
25. Eesti ev.-luteri kiriku ülemat juhti kutsutakse
26. Eesti ap.-õigeusu kiriku ülemat juhti kutsutakse
27. Surnumeri asub maal.
28. Muhameedlaste pühim linn on
- 29.—33. Kirjuta käsk, milles kõneldakse vanematest:

..... + - 0

1. Kreeka-Pärsia sõjas sai surematuks Sparta kuninga nimi.
2. Roomas võitlesid talupojaseisuse õiguste eest vennad Cajus ja Tibeerius
3. Rahvasterändamisele pani aluse pealetung Euroopasse.
4. Põlluharimisel tarvitasid muistsed eestlased seanina ja
5. Kihelkonda ja maakonda juhtisid muistse iseseisvuse ajal
6. Võitluseks sakslastega püüdis eestlasi koondada vanem
7. Viimastena eestlastest heideti alla
8. Piiskopp Albert asutas
9. Jüriöö mäss oli aastal
10. Jesuiitide ordu võitles usu eest.
11. Talupoegade kohustiste kindlaksmääramiseks seati Rootsi ajal sisse-raamatud.
12. Tartu Ülikool asutati kuningas käsu põhjal.
13. Eesti rahvakooli rajajaks oli
14. Põhjasõjas läks Eesti- ja Liivimaa valitsuse alla.
15. Prantsusmaal maksid enne revolutsiooni kõrgeid makse linnakodanikud ja
16. Suur Prantsuse revolutsioon algas aastal.
17. Párisorjuse ajal oli eesti talupoeg kõige oma varandusega omandus.
18. Eestlased vabanesid párisorjusest keiser valitsuse ajal.
19. Párisorjusele järgnes-orjuse aeg.
20. Suurima tõuke tööstuslikuks revolutsiooniks andis-masina leiutamine.
21. XIX sajandi lõpul astus ametiasutistes ja koolides saksa keele asemele keel
22. Eesti Rahva Muuseum asutati kogumiseks ja hoidmiseks.
23. Esimene eestikeelne keskkool asutati linnas.
24. 1918. aastal moodustatud päästekomiteesse kuulusid Päts, ja Konik.
25. Vabadussõjas oli vägede ülemjuhatajaks kindral
26. Eesti kuulutati iseseisvaks 24. veebr. aastal.
27. Asutava Kogu poolt vastuvõetud maaseaduse põhjal läksid mõisamaad omanduseks.
28. Sõjas landsvääriga jõudsid meie väed kuni linnani.
29. Eesti Asutav Kogu astus kokku 23. apr. aastal.
30. Eesti-Vene rahuleping kirjutati alla aastal.
31. Hääleõiguse omandab Eesti kodanik aastaseks saades.
32. Põhiseadust saab muuta ainult teel.
33. Gümnaasiumikursus kestab aastat.
34. Eesti omavalitsuse üksusteks on alev, maakond, linn ja
35. Vabariigi Valitsus koostub riigivanemast ja seitsmest
36. Kõrgemat kohtuvõimu teostab Eestis
37. Koolikohustus kestab kuni algkoolikursuse lõpetamiseni või lapse aastaseks saamiseni.
38. E. V. põhiseaduses on nähtud kolm valitsemisvõimu haru: kohtuvõim, täidesaatev võim ja
39. Riigi eelarve seadusepärase ja otstarbekohase täitmise järele valvab
40. Missugusest laulust on pärit järgmised read: „Su üle Jumal valvaku . . . ja võtku rohkest õnnista,“